

Γονείς-πρότυπα, έφηβοι και παραπτωματικότητα

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Τι σημαίνει για έναν πατέρα να βλέπει τον γιο του να μεγαλώνει αλλά και να απορρίπτει ταυτόχρονα αυτόν που μέχρι τώρα θαύμαζε; Πώς αισθάνεται η μητέρα όταν η κόρη της παύει να την ακούει και προτιμά τις φίλες της αλλά και πώς νιώθει η κόρη όταν την ανταγωνίζεται η ίδια η μητέρα της; Γιατί οι γιοί συχνά αισθάνονται την ανάγκη να υπερασπιστούν την μάνα τους συγκρουόμενοι με τους πατεράδες τους;

Οι γονείς των εφήβων σαν πρότυπα...

Η πρώτη συγκεκριμένη λειτουργία της εφηβείας και στο αγόρι και στο κορίτσι είναι να προσπαθήσουν να αποκαθηλώσουν, να απομυθοποιήσουν τα πρότυπα των γονιών. Μόνο έτσι περνούν στην ενηλικίωση. Άρα, ακόμα και τα ελαττώματα που οι γονείς δεν έχουν, οι έφηβοι θα τους τα βρουν. Μπαίνουν δηλαδή σε μια θέση κριτή ιδιαίτερα στην ύστερη εφηβεία γύρω στα δεκάξι, δεκαεπτά, όπου

προκειμένου να δημιουργήσουν την δική τους ταυτότητα χρειάζεται να απορρίψουν κάθε τι που θα τους ταύτιζε με τη μάνα τους με τον πατέρα τους, κάθε τι με το οποίο δεν συμφωνούν. Και μπορούν να βρουν πολλά να μην συμφωνούν... Άρα είναι πάρα πολύ φυσιολογικό η κόρη να κρίνει τη μάνα. Και βέβαια υπάρχουν περιπτώσεις που ο πατέρας μπορεί να παρέμβει, αλλά αυτό ανάλογα με την περίπτωση, ανάλογα με το ζήτημα, ανάλογα με το αίτημα. Και ο ασφαλέστερος τρόπος να παρέμβει είναι μέσα από έναν συναισθηματικό δεσμό. Μπορεί να μην μιλήσει καν, μπορεί απλά να ρίξει ένα βλέμμα τρυφερότητας, αποδοχής προς την κόρη και ο καβγάς να σταματήσει εκεί.

Τα προβλήματα με τον νόμο και την παραπτωματοκτικότητα που συναντάμε στην εφηβεία.

Συχνά στους εφήβους παρατηρούνται φαινόμενα όπως τα συχνά ψέματα, η φυγή από το σπίτι η από το σχολείο, η διακοπή των σπουδών στο σχολείο, η κατάχρηση αλκοόλ. Αυτά μπορεί να γίνουν και σοβαρότερα, για παράδειγμα μια εγκυμοσύνη η να προκύψουν θέματα που άπτονται του νόμου: διαρρήξεις, παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας, καταστροφή ξένης περιουσίας κ.λπ. Όλα αυτά είναι μορφές έκφρασης μέσω της συμπεριφοράς. Θυμίζω ο,τι ο έφηβος είναι αυτός ο οποίος κυρίως δρα και εκφράζεται με την πράξη. Πρώτα δρα και μετά σκέφτεται. Αν το παιδί το χαρακτηρίζει κυρίως το παιχνίδι, αν τον ενήλικο τον χαρακτηρίζει κυρίως ο λόγος, η σκέψη και η ομιλία, τον έφηβο τον χαρακτηρίζει κυρίως η πράξη. Τι συμβαίνει στους εφήβους στους οποίους παρατηρούνται τέτοια φαινόμενα: Και εννοούμε τέτοια φαινόμενα σε μακρά διάρκεια και σε μεγάλη ένταση. Γιατί δεν πιστεύω να υπάρχει έφηβος, ο οποίος δεν θα πει καθόλου ψέματα. Έφηβος που δεν θα θελήσει -στην φαντασία του η στην πράξη- να σηκωθεί να φύγει μια φορά από το σπίτι και να χτυπήσει πίσω του την πόρτα και να τον ψάχνουν και να ανησυχούν και να γυρίσει δύο η ώρα την νύχτα και ας έχει πάει απλώς μέχρι το διπλανό πάρκο να καθίσει στο παγκάκι. Δεν ξέρω αν υπάρχει έφηβος ο οποίος δεν έχει κάνει κοπάνα από το σχολείο. Παρακαλώ να έχουμε υπόψη μας ότι αυτά δεν είναι από μόνα τους παραπτωματική συμπεριφορά, αλλά όταν γίνονται σε μεγάλη ένταση και διάρκεια και φτάνουν να δημιουργήσουν προβλήματα με τον νόμο, εκεί αρχίζουν τα προβλήματα να γίνονται σοβαρότερα. Και βέβαια ξέρουμε ότι η αποκλίνουσα συμπεριφορά που εκδηλώνεται με τις πράξεις αυτές, αντανακλά σαφή διαπλοκή πολλών παραγόντων: ατομικών, οικογενειακών και κοινωνικών. Άρα, πάντα να έχουμε κατά νου ότι ένα τέτοιο θέμα δεν αφορά μόνο τον συγκεκριμένο έφηβο η -το πολύ- τον έφηβο και την οικογένειά του.

Όταν οι πράξεις των εφήβων έχουν σαν κύριο χαρακτηριστικό τους την βία που

εκδηλώνεται μέσα από την συμπεριφορά τους, είναι καλό να έχουμε υπόψη μας πως λειτουργεί ο έφηβος. Συνήθως αυτή η έκρηξη βίας προϋποθέτει ότι ο έφηβος βιώνει το ακριβώς αντίθετο, μια αίσθηση αδυναμίας και οργής για την αδυναμία του.

Παρατήρηση: το παρόν άρθρο είναι απόσπασμα από το βιβλίο «Οι ψυχοσεξουαλικές αλλαγές στην εφηβεία» των Χριστίνας Μιχαλοπούλου και Γιώργου Κίτσα (εκδόσεις «Αρμός»).